

Întâlniri, dezbateri, spectacole „internaționale” la Cluj

Meetings, Debates, 'International' Performances in Cluj

Eliza Câtea

Teatrul Național Cluj a fost corpul-gazdă care s-a deschis la a fi locuit de o efervescență

să se replieze în ei înșiși. În cazul acesta, vor fi într-o situație de neînviat: lipsiți de Dumnezeu

creatoare, stabilită de congruența Est-Vest (Întâlnirile Internaționale de la Cluj, ediția a-II-a, 4-7 octombrie 2012).

Programul celor 4 zile a încercuit zone diverse ale manifestărilor artistice, prin dezbateri, lansări de carte, demonstrații interactive privind metodele de lucru cu actorii și cu textul, până la spectacole de teatru, variate și ele, cu propuneri de nuanțe ludice, de întrebări nobile, semnificative pentru ființa umană („Frumosul va salva lumea?”).

Prima seară a venit cu un text mare al literaturii universale, *Icliotul* de F.M Dostoievski, dramatizare care a reușit să păstreze un tablou deosebit de sumbru al raporturilor umane: falimentul iubirii și al prieteniei, absența comunicării între ființe în care prințul Mișkin se simte chemat să se deschidă ca în niciun alt context. Dar, chiar dacă „naivul” intră în relație cu ceilalți, ultimii refuză întâlnirea, fie din frică sau din confort, alegând

(Ganea-Matei Rotaru), chinuții de singurătate (Aglaiia-Anca Hanu), vinovăție sau angoasă (Ippolit-Silvius Iorga/Cristian Grosu), înlănțuiți de mediocritate sau urătenie (Nastasia Filipovna-Ramona Dumitrea), victime ale himerelor (Adelaida-Romina Merei), orbi (Toțki), sau, din contră, prea lucizi (Parfion Rogojin-Ionuț Caras), roși de un timp neiertător care îi duc direct spre groapă (Generăleasa Epancina-Miriam Cuibus), nu le mai rămâne nimic în afară de o existență lipsită de sens și de speranță. Acestea sunt abisurile reprezentației care a emoționat prin poetica unui spațiu dominat de o platformă rotativă. Învârtită de Nastasia, aceasta căpăta valențele sălbatice și brutale ale caracterului ei. Parcurșă de Mișkin, platforma se echilibrează și atunci toate personajele cresc, sunt în ascensiune în prezența prințului.

Următoarea seară a fost consacrată unui text la fel valoros, *Hamlet* de William Shakespeare,

în care Roberto Bacci se joacă cu dorințele și valorile umanului. La nivelul construcției personajelor, disjunția care se creează e foarte simplă: personajele albe (cele în costum de scrimă) și un bărbat în negru, venit dintre spectatori. Numai personajele albe, cu mască, se pot exprima, în timp ce Hamlet devine. Forțele par antagonice, dar ele compun o poveste coerentă, curată, dătătoare de emoție și care demonstrează o maturitate regizorală demnă de apreciat. Cristian Grosu e chemat să fie Hamlet. Toți actorii în afară de Cristian Grosu încarnază mai multe personaje, ceea ce punctează confuzia lui Hamlet în încercarea de „aducere aminte”. De cele mai multe ori, fața (aceeași mască de scrimă) este numită prin reversul ei, cu spaima

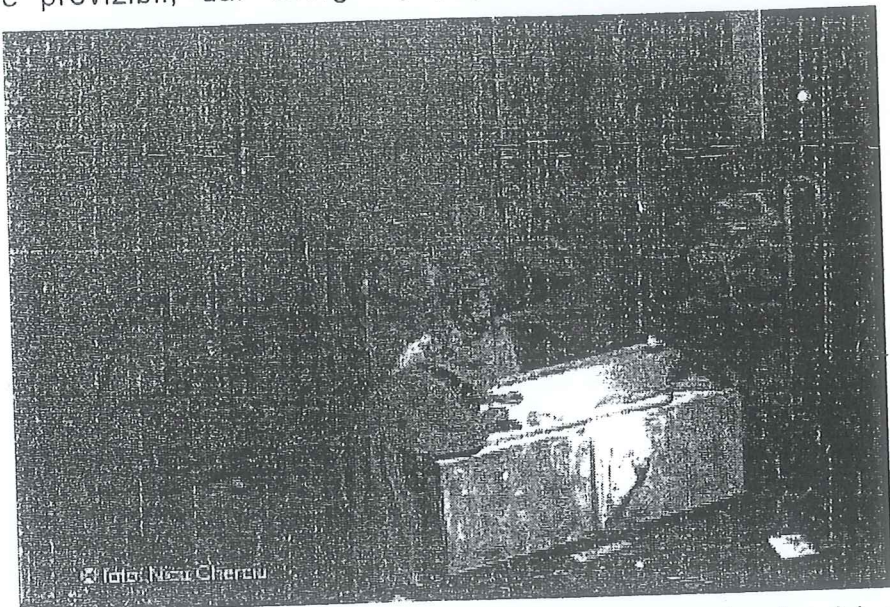
că ea ar putea deveni chiar adevărul.

Războiul clovnilor, scenariul și regia de Eli Simion, pare o improvizație de la început până la final, dar nu este așa. Pe scenă se 91

înfruntă două categorii de clovni: Super-clovnii și Sub-clovnii, care au, însă, aceeași mamă. Scenariul e previzibil, dar energia și

naivitatea „Exclușilor”, unde spiritul, natura lor ludică, mai mult îi alătură decât îi desparte. Copilul-spectator a gândit lumea pentru

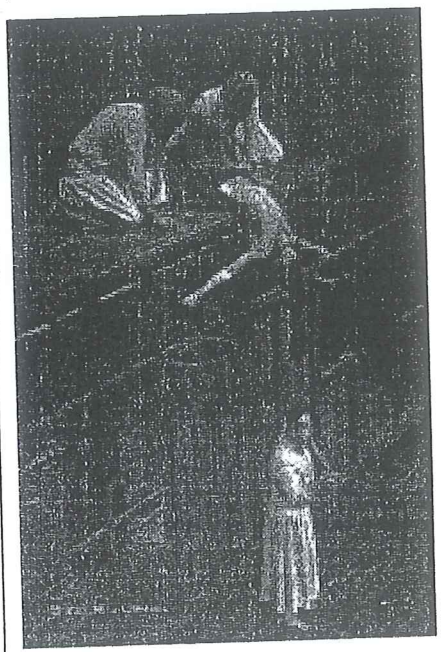
Niccolo Machiavelli care se devalorizează la întâlnirea caracterului lui Borgia, brutal, sadic, care vede teroarea sinonimă cu puterea. Francesco de Sanctis sintetizează forța principiilor scrise ale lui „Machi” asupra lui Borgia: „Principele trebuie să facă impresia cea mai bună și, dacă nu vrea să fie, cel puțin să pară religios, bun, iertător, protector al artelor și al oamenilor de talent. Și să nu se teamă că va fi descoperit; deoarece oamenii sunt în mod natural simpli și creduli. Ceea ce are mai mult efect asupra lor este frica: principele să caute a se face temut mai mult decât iubit. Demn de ură este răul făcut cu plăcere, fie din pasiune, fie din

entuziasmul actorilor îl fac pe spectator să aștepte, asemenea unui copil, următoarea etapă în acest război de îndemănare și culoare. Pe de o parte, aroganța și spiritul sofisticat al celor născuți „Super”, iar de cealaltă parte, neîndemănarea, timiditatea și

o clipă după logica clovnilor, deloc relativizată, doar bine și rău... și joc.

Ultimul dintre spectacole a fost *Machiavelli-Arta terorii*, cu un text scris de Robert Cohen și regia semnată de Răzvan Mureșan. Textul are în prim-plan figura lui

fanatism și fără nici un scop.” Un spectacol cu scene grotești, care denunță răul, „machiavelismul” într-un mod sincer, direct... sângeros.

Experiență care se vrea deja o tradiție, aceste întâlniri au rămas cu un soi de scufundare în apele memoriei: ne-am adus aminte de ce (încă) vibrăm pentru artă și „omul uman”, deschis emoțiilor firești, de ce mai mergem la teatru, mereu și mereu...

